

10

Pirteän Porsaan vapaaporsituskarsinoissa emakoilla on tilaa liikkua, imettää ja seurustella pikkupossujen kanssa vapaasti.

ELÄIN

Pellervo

Sisältö 10 • 2021

Maatilalla

- 10 Vapaaporsitusta isossa yksikössä
- 32 Hosiken emolehmätilaa pyöritetään joka solulla
- 42 Kaverukset rinnakkain, navetat vierekkäin

Teema: Jalostus

- 24 Jalostettu lypsykarja valaa perustukset tilan taloudelle
- 29 Sukupuolilajiteltu siemen kiinnostaa myös emokarjoissa
- 30 Karjanjalostus tuottaa kansanmusiikin kehossa

Eläinterveys & hyvinvointi

- 16 Nopealla toiminnalla ajotulehdus kuriin
- 19 5 vinkkiä sorkkakalpyyn
- 20 Sorkat kuntoon omassa telineessä
- 50 Haussa hyvät vapaaporsitustavat

Työtä & taloutta

- 38 Yksinyrittäjän on itse huolehdittava selustasta
- 46 Henkilökuvassa jalostusneuvonnan ammattilainen
- 52 Maitotilasta monitoimiyriyukseksi

Vakiot

- 3 Pääkirjoitus: Hyvinvointia kalusteilla
- 9 Kysy asiantuntijalta
- 49 Kolumni: Reilua peliä pellon käyttöön
- 58 Sarjakuva Ansulin farmi

KANNEN KUVA: TUUKKA KIVIRANTA / ATRIA SIKÄ

32

Hosiken tilalla emolehmätulevaisuus nähdään valoisaan, kun laiduntavien eläinten hyödyllisyys luonnon monimuotoisuudelle on huomattu.

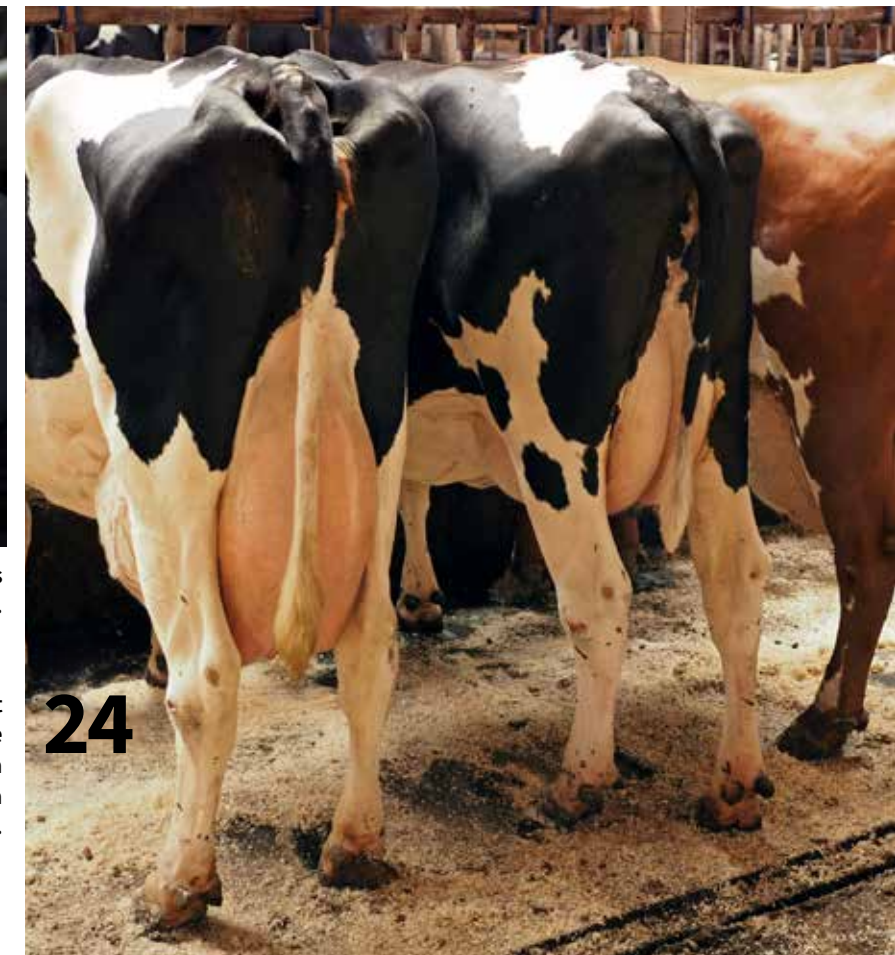
Ohelan tilalla pieni lauma ylämaankarjaa toimii maisemanhoitajina. Nämä kesyt sarvipäät ovat kuin lemmikkejä, Mika Säynämäki kertoo.

52

16

Valolan tilalla sorkkanvälin ajotulehdus saatiin kuriin ahkeralla sorkkapesulla.

24

Genomitestillä saadaan genomiset jalostusarvot lypsyrotuisille eläimille yli 40 ominaisuudesta kuten utare- ja jalkaterveydestä ja hedelmällisyydestä.

+ TEEMA
Jalostus

Pääkirjoitus

Hyvinvointia kalusteilla

PIENEN PORSAAAN elämä on vaarallista. Jos selviää porsimisesta eläväksi, on oltava riittävästi energiaa taistella heruvimmista nisistä muun pahnueen kanssa. Pitää olla sekä hoksottimia että liikuntakykyä väistää makaamaan rojahtavaa emakkoa, jottei tule maatuksi kuoliaaksi. Ihminen on kehittänyt pikkuporsaiden suojaksi porsitushäkit, jotka kuitenkin estävät emakkoa liikkumasta normaalisti porsimisen aikoihin. Kumpaa sitten tulisi priorisoida, porsivien emakoiden vai syntyvien porsaiden hyvinvointia?

Vapaaporsituskalustus näyttäisi olevan hyvä kompromissi molemmille, selvisi A-tuottajien ja Helsingin yliopiston tutkimushankkeessa (s. 50). Myös vuonna 2020 käyttöön otetussa Pirteän Porsaan suuressa vapaaporsitussikalassa (s. 10) on todettu vapaaporsituksen sujuneen odotettuakin paremmin. Porsaiden vierotuspainot ovat nousseet emakoiden parantuneen maidontuotannon myötä.

Nautojen hyvinvointia heikentävät sorkkavaivat, olivatpa ne tarttuvaa laatua tai kipeää tekevä kiven-siru sorkassa. Säännöllinen, ammattilaisen tekemä karjan sorkkahoito kuuluu rutiiniin, mutta sorkkahoitajaa ei välttämättä saa paikalle hoitamaan yksittäistä eläintä. Valolan uudessa robottipihatossa karjaan iski sorkkanvälin ajotulehdus, joka kuitenkin saatiin kuriin ahkeralla sorkkapesulla omassa telineessä (s. 16).

Markkinoilta on useita tilakäyttöön sopivia hoitotelineitä. Teline voi olla käyttöpaikalle siirrettävä tai

sijaista vakiopaikalla navetassa. Sivun 20 jutussa on kolme esimerkkiä ja niiden käyttäjien kokemukset, kukaan heistä ei telineestä enää luopuisi.

Nämä pari esimerkkiä kalusteratkaisuista tuovat hyvinvointia myös hoitajalle. Hoitotilanteessa käytettävä, emakon erottava kalusteaita ja nautojen sorkkahoitoteline suojaavat hoitajaa porsaitaan puolustavalta emakolta tai kipeän nautan äkkiliikkeiltä.

Vaikka nykyinen taloustilanne varsinkin sikatiloilla on kaikkea muuta kuin investointeja suosiva, uskon ja toivon talousahdingon väistyvän ennen pitkää. Pellervon taloustutkimus PTT:n tuoreen ennusteen mukaan ruuan hinta nousee 1,8 prosenttia ensi vuonna. Nousu johtuu paitsi kustannusten kasvusta – toivottavasti tuottajahinnat ovat osa sitä – myös kuluttajien ostovoiman vahvistumisesta.

Kuluttajilla voisikin olla varaa satsata enemmän ruokaan myös sitä taustaa vasten, että ruuan ja alkoholittomien juomien osuus kulutusmenoista on jatkuvasti pienentynyt. Osuus oli 11,4 prosenttia vuonna 2019 Tilastokeskuksen keväisen päivityksen mukaan. Lisäksi PTT ennakoi ruuan hinnan nousun kasvattavan elintarviketeollisuuden liikevaihtoa, mikä luo mahdollisuuksia myös tuottajahintojen nostolle.

ANNE PENTTILÄ

TUOTTAJA

Vastaava päätoimittaja

Anna Malk
040 069 9614

Tuottaja

Anne Penttilä
044 222 6884

AD

Minna Aho
040 156 9162

Tämän lehden kirjoittajat:

Virpi Adamsson, Marja Heikkilä, Leena Pakarinen, Tuija Simpanen, Maija Kyrö, Marja Eskelinen, Kaisa Sirkko, Heikki Syrjäniemi, Miina Leppänen, Riitta Mikkonen, Markku Pulkkinen • **Tilaukset** 020 413 2636, tilaukset@pellervo.fi • **Näköislehti** pellervo-e-lehdet.fi • **Ilmoitusmyynti** Agrimedia Oy Tanja Forsman, 040 539 3089 • **Toimitus** PL 77, 00101 Helsinki, maatilapellervo@pellervo.fi, etunimi.sukunimi@pellervo.fi • **Julkaisija** Pellervo-Media Oy • Aikakausmedia ry:n jäsen • Pellervo vastaa vain tilattujen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä ja palauttamisesta • **Painopaikka** PunaMusta Oy ISSN 2242-6396 • Tämän lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin.

Toimituspäällikkö

Sari Järvinen
040 062 0199

Toimitussihteeri

Rita Lahti
040 688 3305

Ulkoasu

Heli Nokkala
040 764 5754

